

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos XLI. — Izdan in razposlan dne 30. aprila 1908.

Vsebina: (Št. 81—83.) 81. Ukaz, s katerim se izdajajo predpisi za varstvo življenja in zdravja oseb, ki imajo opravila z obrtniškimi pleskarskimi, loščarskimi (lakirarskimi) in slikarskimi deli. — 82. Razglas, da se je pomožni carinski urad Mauthen izpremenil v carinsko podružnico. — 83. Ukaz, s katerim se prepoveduje uporaba prejšnje avstrijske vrednote v prometu trgovcev in obrtnikov z občinstvom.

81.

Ukaz trgovinskega ministra v porazumu z ministrom za notranje stvari z dne 15. aprila 1908. l.,

s katerim se izdajajo predpisi za varstvo življenja in zdravja oseb, ki imajo opravila z obrtniškimi pleskarskimi, loščarskimi (lakirarskimi) in slikarskimi deli.

I.

Posebni predpisi za obrtna obratovališča in delovne prostore.

§ 1.

V obrtnih obratovališčih morajo tisti prostori, ki so določeni za opravljanje pleskarskih, loščarskih in slikarskih del z uporabo svinčene beline ali svinčevitih spojin, kolikor gre za nove naprave, zadoščati zahtevam ministrstvenega ukaza z dne 23. novembra 1905. l. (drž. zak. št. 176). Kolikor pridejo v poštev že obstoječe naprave, morajo biti primerno prostorne, se morajo dati dobro zračiti in kuriti. V vseh primerih je v zadevnih zaprtih delovnih prostorih obložiti stene in pod tako, da ni nikakih

presledkov in da se dadó lahko umivati. Ti delovni prostori morajo biti snažni in snažiti se morajo vedno mokro in po sklepu dela.

§ 2.

Obrtni podjetniki so dolžni, ako se v napravah, ki jih je presojeti po § 1, porablja več nego 20 s pleskarskimi, loščarskimi in slikarskimi deli zaposlenih delavcev, tem delavcem v obratovališčih dati na razpolaganje posebne prostore za umivanje in oblačenje, ki se dadó kuriti, z uredbami za hranjevanje oblačil ter jedilne prostore in skrbeti za to, da bodo ti prostori vedno snažni.

II.

Posebni obratni predpisi.

§ 3.

V pleskarskih, loščarskih in slikarskih obrtih ter v vseh tistih obrtih, v katerih se obrtniško opravljajo pleskarska, loščarska in slikarska dela, se morajo svinčevite barve in kleji hraniti in uporabljati le v takih posodah in shrankah, na katerih je svinčevitost vsebine narejena razvidna tako, da se opazi in razume.

§ 4.

Obrtniško porabljanje svinčene beline ali drugačnih svinčevitih barv in klejev za pleskanje znotraj je prepovedano.

Za pleskanje znotraj v zmislu tega ukaza naj velja tisto pleskanje, ki po svoji trajni ali poglobitvi določbi rabe ni neposrednje izpostavljeno vplivom vremena.

V odstavku 1 obsežena prepoved se ne uporablja na dela, ki se tičejo naprave prvega temeljnega pleskanja ob izvršitvi čisto belega pleskanja na ravno takih starih svinčevitih pleskanjih ali pleskanja v prostorih, v katerih je pleskanje pogosto izpostavljeno vplivu vodnih ali drugih par.

Izjemoma sme obrtno oblastvo, določuje sicer potrebne oprezne naredbe, dovoliti uporabljanje v odstavku 1 omenjenih preparatov tudi za pleskanje znotraj tedaj, ako gre za izvršitev del, ki bi bila sicer izgubljena za domačo industrijo.

§ 5.

Ako je obrtniško uporabljanje svinčene beline ali svinčevitih spojin v zmislu predpisov § 4 ob izvrševanju pleskarskih, loščarskih in slikarskih del dopustno, oziroma dopuščeno, se za ta dela ne smejo privzemati ženske in mladostni pomožni delavci.

Ta prepoved velja, kolikor pridejo v poštev mladostni pomožni delavci, tudi gledé del za snazjenje v § 1 omenjenih prostorov ter v § 8 omenjenih posebnih delovnih oblek. Delovne obleke se morajo vedno mokro snažiti.

Izjema velja gledé mladostnih vajencev, ki so že dovršili 14. leto starosti, toliko, kolikor je potrebno privzemati jih k delom, omenjenim v prvem odstavku, da se popolnoma doseže učni smoter. Toda tudi to privzemanje v celem ne sme trajati dalje nego šet tednov.

§ 6.

Pomožni delavci, o katerih je delodajniku znano, da so oboleli za zastrupljenjem s svincem, se smejo le, ko je zdravnik dognal, da so zopet ozdraveli in sposobni za obrtna dela, pri katerih se porabljajo svinčena belina ali svinčevite spojine, vnovič privzemati k tem delom, prav tako za snazjenje v § 1 omenjenih delovnih prostorov ter v § 8 omenjenih posebnih delovnih oblek.

§ 7.

Svinčena belina in svinčevite spojine se ne smejo z roko drobiti ali mleti ter z oljem ali firnežem gnetiti, temveč le z mehaniškimi pripravami, in sicer tako, da so delavci pri tem in pri napolnjevanju in predevanju svinčevitih tvarin zadostno zavarovani zoper razvijanje prahu in da ne pride prah v delovne prostore. Vendar sme, če je treba, posamezen delavec z roko nastrgati tedensko količino 3 kg svinčene rdečice in k večjemu 0.5 kg drugih svinčenih barv izvzemši svinčeno belino.

Subi, svinčeviti liki ali kleji se smejo odbrusiti ali s plovcem oddrgniti le, ko so se poprej pomočili. Brusilni glen in ob brušenju nastajajoče odpadke je treba odstraniti, dokler so še vlažni.

Pri gradnjah se morajo v § 4, odstavke 3 in 4 omenjena dela, ako se ne opravljajo pod milim nebom, vršiti v ločenih prostorih, v katerih mora biti razločno razvidno, da se tukaj dela s svinčeno belino ali svinčevitimi spojinami.

§ 8.

Podjetnik mora skrbeti za to, da se delavci, ki delajo s svinčeno belino ali svinčevitimi spojinami, poslužujejo posebne delovne obleke in pokrivala, ki morata biti primerno osnažena. V obrtnih podjetjih z več nego 20 delavci mora dotičnim delavcem podjetnik pripraviti primerno delovno obleko in pokrivalo in skrbeti za to, da se redno snaži.

Nadalje mora podjetnik dati delavcem, ki imajo opravila s svinčeno belino in svinčevitimi spojinami, na razpolaganje vodo (za pitje in umivanje), umivalne posode, ščeti, milo in brisače v primerni množini in kakovosti.

Prav tako mora podjetnik pripraviti delavcem, ki imajo opravila s svinčeno belino in svinčevitimi spojinami, respiratorje za opravila, pri katerih se razvija več prahu.

§ 9.

V stanovalnih in spalnih prostorih, pripravljenih za pomožne delavce, se svinčena belina ali svinčevite spojine ne smejo niti shranjevati, niti se ne sme tam s temi tvarinami manipulirati.

§ 10.

Delavci, ki imajo opravila s svinčeno belino in svinčevitimi spojinami, so dolžni določilu primerno rabiti pripravljeno jim delovno obleko in pokrivalo in se posluževati pripravljenih respiratorjev pri vseh delih, ki so združena z večjim razvijanjem prahu.

Ti delavci si morajo pred odmori za jed in ob sklepu dela dobro osnažiti obraz, usta in roke.

Nadalje se morajo ti delavci na delaviščih vzdrževati uživanja žganih opojnih pijač in tobaka (cigar, cigaret, tobaka za pipe, žvečenje in nos) in smejo jedi in pijače, ki jih je strogo prepovedano hraniti v delovnih prostorih, uporabiti le v določenih odmorih za jed izven delovnih prostorov in, kjer so za to odločeni prostori, v njih.

III.

Predpisi o posebnem nadzorstvu.

§ 11.

V delovnih prostorih, v katerih se dela s svinčeno belino ali svinčevitimi spojinami, je treba ta ukaz nabiti na lahko dostopnem mestu in ga vzdrževati tako, da se dá vedno čitati.

Vsakemu delavcu, ki se privzame za dela s svinčeno belino ali svinčevitimi spojinami, je brezplačno izročiti ob nastopu službenega razmerja en izvod zapomnice, ki je tiskana kakor priloga temu ukazu, in dotične delavce je vpisati v poseben seznamek.

Delodajnik mora skrbeti za to, da se v prejšnjih odstavkih omenjeni delavci, ko se pokažejo prva

znamenja obolelosti po svincu, takoj napotijo k zdravniku bolniške blagajnice.

V obratih, v katerih ima opravila več nego 20 delavcev, mora delodajnik skrbeti za to, da delavce, ki imajo opravila s svinčeno belino in svinčevitimi spojinami, vsaj vsake tri mesece preišče zdravnik, ali imajo znamenja kake obolelosti po svincu.

V teh obratih naj preiskujoči zdravnik vpiše vsakokratno opravilo zdravniške preiskave ter nje uspeh v seznamke, ki jih je pisati po odstavku 2.

Te seznamke je na zahtevanje predložiti državnim nadzornim organom.

IV.

Kazenska določila.

§ 12.

Prestopki tega ukaza se vzamejo v kazensko uradovanje po ministrstvenem ukazu z dne 30. septembra 1857. l. (drž. zak. št. 198), ako jih ni kaznovati po običih kazenskih zakonih ali kakor prestopke obrtnega reda.

V.

Začetek veljavnosti.

§ 13.

Ta ukaz dobi moč 1. dne aprila 1909. l.

Bienerth s. r.

Fiedler s. r.

Priloga.

Zapomnica.

1. Vsako delo, pri katerem se porabljajo svinec ali svinčeni preparati, lahko povzroči zastrupljenje s svincem.

2. Zastrupljenje s svincem nastane tako, da se svinčene barve, če tudi le v majhni količini, vzprejmejo v usta s posredovanjem umazanih rok, brk in obleke ob jedi in pitju, nadalje ob pušenju, njuhanju in žvečenju tobaka, da se med delom vdihavajo kakor prah ali da sicer kakorkoli pridejo v telo.

Posledice tega zastrupljenja s svincem se pojavijo često šele po daljšem času, ko se v telo došli svinčenih količin nabere toliko, da so v stanu povzročiti pojave zastrupljenja.

3. Prva znamenja zastrupljenja s svincem so navadno modrosiv rob na dlesnu, imenovan svinčeni rob, in posebna bledost obraza, zlasti ustnic. Med nadaljnjimi pojavi bolezni naj bodo povdarjeni zlasti: krčevite trebušne bolečine, izhajajoče okoli popka, takozvana svinčena kolika, često z bruhanjem in zaprtjem, redkeje z drisko, bolečine v členkih in ohromenje, glavobol, obči krči, nezavest, velika nemirnost, celo oslepljenje in hudi pojavi na možganih, ki se ne redko končavajo s smrtjo.

4. Ako se primerno pravočasno zdravniško zdravi, se zastrupljenje s svincem po navadi večinoma ozdravi, če se morejo bolniki odtegniti nadaljnjemu škodljivemu vplivu svinca.

5. Zastrupljenje s svincem se lahko zabrani, če se izpolnjujejo nastopni

predpisi, kako se je treba vesti:

- a) V delu in izven dela je gledati na največjo snažnost, zlasti se je pri delu ogibati vsakega razvijanja prahu.
- b) Pri delu je treba vedno nositi posebne delovne obleke in posebno pokrivalo; ta oblačila se morajo vsaj enkrat na teden menjati. Obleke za cesto je med delom hraniti varno pred nesnago in prahom.
- c) Delavci, ki imajo opraviti s svinčenimi barvami, naj uživajo krepko in kolikor moči mastno hrano in naj ne uživajo žganih opojnih pijač.
- d) Na delaviščih naj se brezpogojno ne uživajo žgane opojne tekočine ter tobak v vsaki obliki (cigare, cigarete, tobak za pipe, žvečenje in nos).
- e) Na delavišča seboj prinesene ali tja prinesene jedi in pijače naj se dotle, da se uživajo, hranijo tako, da so popolnoma zavarovane pred prahom in nesnago. Použivajo naj se le v nalašč za to določenih odmorih, kjer so pri rokah odločeni prostori, le v njih.
- f) Pred vsakim jelom in pred sklepom dela je roke in obraz, zlasti brado in usta s toplo vodo dobro osnažiti; usta je tudi pred vsakim pitjem izplakniti s čisto vodo.
- g) Umivanje naj se kolikor moči ne vrši v delovnih prostorih.
- h) Pipa, tobak in jedila naj se ne hranijo v žepih delovnih oblek.
- i) Vsak delavec naj se najmanj enkrat na teden koplje; pri tem se morajo zlasti lasje in brada dobro osnažiti.
- k) Vsak delavec mora, če je le količkaj bolehen, poprašati zdravnika in ga ob tej priliki opozoriti na to, da je imel opravila s svinčenimi preparati.

82.**Razglas finančnega ministrstva
z dne 16. aprila 1908. l.,**

**da se je pomožni carinski urad Mauthen izpremenil
v carinsko podružnico.**

Pomožni carinski urad II. razreda v Mauthnu se je izpremenil v podružnico glavnega carinskega urada Beljak in ostane opremljen z ocarinjevalnimi oblastni pomožnega carinskega urada II. razreda.

Korytowski s. r.

83.**Ukaz finančnega ministrstva v po-
razumu z ministrstvom za notranje
stvari, s pravosodnim ministrstvom
in trgovinskim ministrstvom z dne
24. aprila 1908. l.,**

**s katerim se prepoveduje uporaba prejšnje avstrijske
vrednote v prometu trgovcev in obrtnikov
z občinstvom.**

Z ozirom na neprimernost, ki se podajajo iz uporabljanja prejšnje avstrijske vrednote poleg kronske

vrednote v opravljenem prometu z občinstvom, in na marsikatero gledé tega nastale zlorabe se gledé na cesarski ukaz z dne 21. septembra 1899. l. (drž. zak. št. 176) III. del, s katerim se je kronska vrednota uvela od 1. dne januarja 1900. l. počenši za edino deželno vrednoto namesto dosedanje avstrijske vrednote, prepoveduje računati v avstrijski vrednoti v prometu trgovcev in obrtnikov z občinstvom. Tudi se v bodoče tako v ponudbah, računih, fakturah, tarifah cen, cenikih, oglasih in javnih naznanilih kakor tudi v oglednih oknih, izložbah, na razstavah, trgih in enakih rečeh cene ne smejo več nastavljati v avstrijski vrednoti.

Na prestopke te prepovedi se uporabljajo kazenska določila ministrstvenega ukaza z dne 30. septembra 1857. l. (drž. zak. št. 198).

Ta ukaz dobi moč 1. dne julija 1908. l.

Klein s. r.

Bienert s. r.

Korytowski s. r.

Fiedler s. r.

